

हवामान आधारित कृषि सल्ला
ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र,
कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दूरध्वनी - (०२१८९) २३३००१

ईमेल - damu.kvkmohol@gmail.com

(४७७) हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला समितीची साप्ताहिक बैठक दिनांक २१/०१/२०२५

मागील आठवडयातील हवामान (दि १५.०१.२०२५ ते २१.०१.२०२५)							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामान अंदाज (दि.२२.०१.२०२५ ते २६.०१.२०२५)				
१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	दिनांक	२२	२३	२४	२५	२६
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	--	पाऊस (मि. मी.)	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
३३.८	३३.०	३२.२	३२.०	३१.९	३३.९	--	कमाल तापमान (अं. से.)	३४.०	३३.०	३२.०	३४.०	३५.०
१९.५	२०.२	२२.१	१६.९	१७.४	१७.४	--	किमान तापमान (अं. से.)	१६.०	१७.०	१९.०	१७.०	१६.०
अंशता ढगाळ	अंशता ढगाळ	अंशता ढगाळ	निरभ्र आकाश	निरभ्र आकाश	निरभ्र आकाश	--	ढग स्थिति (आकाश)	निरभ्र आकाश	अंशता ढगाळ	अंशता ढगाळ	निरभ्र आकाश	निरभ्र आकाश
८८	८९	८५	८७	८६	८२	--	सकाळची सापेक्ष आद्रता (%)	८३	८६	७९	७८	७६
५०	४८	५४	५२	४९	३८	--	दुपारची सापेक्ष आद्रता (%)	४४	४४	४६	४९	४७
५.६	१.९	३.७	३.७	३.७	१.९	--	वाऱ्याचा वेग (किमी / तास)	५.०	७.०	६.०	७.०	७.०

हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला

पीक	अवस्था	कृषि विषयक सल्ला
हवामान सारांश		<p>भारत हवामान खात्याच्या प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांचे कडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार सोलापूर जिल्ह्यामध्ये दिनांक २१ जानेवारी ते २५ जानेवारी, २०२५ दरम्यान आकाश निरभ्र ते अंशतः ढगाळ राहिल. दिनांक २१ जानेवारी ते २५ जानेवारी, २०२५ दरम्यान हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता आहे.</p> <p>कमाल तापमान ३३.० अंश सेल्सिअस ते ३५.० अंश सेल्सिअस पर्यंत तर किमान तापमान १६ अंश सेल्सिअस ते १९ अंश सेल्सिअस पर्यंत राहण्याची शक्यता आहे. सकाळची सापेक्ष आद्रता ७९ ते ८६ % तर दुपारची सापेक्ष आद्रता ४४ ते ४९ % दरम्यान राहण्याची शक्यता आहे. वाऱ्याचा वेग ताशी ५.० ते ७.० किमी पर्यंत राहण्याची शक्यता आहे.</p>
विस्तारित श्रेणी अंदाज (ईआरएफएस)		<p>विस्तारित श्रेणी अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मध्य महाराष्ट्र विभागात (धुळे, नंदुरबार, जळगाव, नाशिक, अहमदनगर, पुणे, सातारा, सांगली, सोलापूर, कोल्हापूर)</p> <p>दिनांक २६ जानेवारी ते ०१ फेब्रुवारी २०२५ दरम्यान</p> <p>पावसाचे प्रमाण सरासरी पेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.</p> <p>कमाल तापमान सरासरी पेक्षा कमी राहण्याची शक्यता आहे.</p> <p>किमान तापमान सरासरी राहण्याची शक्यता आहे.</p>
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> फळबागेतील तापमान नियंत्रित राहण्यासाठी फळबागांना शक्यतो रात्रीच्या वेळी पाणी द्यावे. भाजीपाला पिके आणि फळबागांमध्ये तापमान नियंत्रित ठेवण्यासाठी, मातीतील ओलावा टिकवून ठेवण्यासाठी आणि मातीतील बाष्पीभवन कमी करण्यासाठी आच्छादनाचा वापर करावा. रब्बी पिके जसे की गहू, ज्वारी, मका, करडई आणि हरभरा यांना त्यांच्या महत्त्वाच्या वाढीच्या टप्प्यांमध्ये व आवश्यकतेनुसार सिंचनाची उपलब्धता सुनिश्चित करा. पिकावर कीटकनाशकाची, बुरशिनानाशकाची फवारणी करतांना योग्य ती खबरदारी व काळजी घ्यावी.
संदेश		<ul style="list-style-type: none"> शेतकरी बांधवांनी आपल्या पकाचे कीड व रोगासंदर्भात नियमित सर्वेक्षण करून जर प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीच्या वर असल्यास व वध योग्य त्या उपाययोजना कराव्यात.

पीक	पीक अवस्था	हवामान आधारित कृषि सल्ला
ऊस	खोडवा ऊस व्यवस्थापन	<p>खोडवा ऊस व्यवस्थापन: उसाचे बुडखे मोठे राहिल्यास ते जमिनीलगत धारदार कोयत्याने छाटून घ्यावेत. त्यामुळे जमिनी खालील कोंब फुटण्यास वाव मिळतो व फूटव्यांची एकूण संख्या वाढते. बुडख्यांच्या छाटणी नंतर लगेचच ०.१ टक्के बाविस्टीन (१ ग्रॅम बाविस्टीन १ लिटर पाण्यात मिसळून तयार केलेल्या द्रावणाची) या बुरशीनाशकाची फवारणी करावी. त्यामुळे मातीतून होणाऱ्या बुरशीजन्य रोगांचा प्रतिबंध होतो.</p> <p>सूक्ष्म अन्नद्रव्य व्यवस्थापन: माती परीक्षणानुसार सूक्ष्म अन्नद्रव्यांची कमतरता असल्यास एकरी १० किलो फेरस सल्फेट, ८ किलो झिंक सल्फेट, ४ किलो मँगनिज सल्फेट व २ किलो बोरॅक्सही सूक्ष्म अन्नद्रव्ययुक्त खते १:१० सेंद्रिय खतामध्ये मिसळून ४ ते ५ दिवस सावलीत मुरवून वापरावीत.</p>
भुईमूग	पेरणी	<p>उन्हाळी भुईमुगाची लागवड १५ जानेवारी ते १५ फेब्रुवारी यादरम्यान करावी. पेरणी साठी फुले उन्नती, जे.एल. ७७६ (फुले भारती), केडीजी-१६० (फुले चेतन्य) या वाणा पैकी निवड करावी.</p>

हवामान आधारित कृषि सल्ला ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, जिल्हा कृषि हवामान केंद्र, कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दूरध्वनी - (०२१८९) २३३००१

ईमेल - damu.kvkmohol@gmail.com

		<p>बीजप्रक्रिया: बियाण्यापासून प्रादुर्भाव होणाऱ्या व रोपअवस्थेत येणाऱ्या रोगांपासून पिकाचे संरक्षण करण्यासाठी पेरणीपूर्वी प्रति किलो बियाण्यास ५ ग्रॅम थायरम किंवा २ ग्रॅम कार्बेन्डाझिम किंवा ३ ग्रॅम मॅन्कोझेब किंवा ५ ग्रॅम टायकोडर्मा जैविक बुरशीनाशक चोळावे. नंतर एक किलो बियाण्यास २५ग्रॅम रायझोबियम आणि २५ग्रॅम स्फुरद विरघळविणारे जिवाणू संवर्धक चोळावे बीजप्रक्रिया केलेले बियाणे सावलीत सुकवून पेरावे.</p> <p>खत व्यवस्थापन: पेरणीच्या वेळेस २५ किलो नत्र, ५० किलो स्फुरद द्यावे. भुईमुगाच्या अधिक उत्पादनासाठी रासायनिक खत मात्रे सोबत जिप्सम ४०० किलो प्रती हेक्टर (२०० किलो प्रती हेक्टर पेरणीवेळी तर उर्वरित २०० किलो प्रती हेक्टर आन्या सुटताना) जमिनीत मिसळून द्यावे.</p>
गहू	फुलोरा अवस्था	<p>गहू पिकास फुलोरा अवस्थेत असताना आणि पेरणीस ६० ते ६५ दिवस झाले असल्यास गरजेनुसार पाणी द्यावे. पिक ५५ ते ७० दिवसाचे असताना १९:१९:१९ या विद्राव्य खताची २% (१० लिटर पाण्यात २०० ग्रॅम १९:१९:१९) या प्रमाणे दोन वेळा फवारणी करावी.</p> <p>मावा व तुडतुडे या किडींचा प्रादुर्भाव आर्थिक नुकसान पातळीस दिसून येताच ०१ ग्रॅम थायमिथॉक्झाम २५ डब्ल्यू.जी. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p>
रब्बी ज्वारी		<p>मागील आठवड्यातील ढगाळ आणि आर्द्र हवामानामुळे ज्वारी पिकावर मावा किडींचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता वाढते. ज्यामुळे चिकट रोगाचा प्रसार होत आहे.</p> <p>चिकट रोगाचा प्रादुर्भाव आढळून आल्यास ३० % टक्के प्रवाही डायमिथोएट ५०० मिली ५०० लिटर पाण्यातून फवारावे किंवा थायोमिथोक्झाम ०५ ग्रॅम + मॅन्कोझेब २.५ ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यातून आवश्यकतेनुसार फवारावे.</p> <p>हुरड्या साठी रब्बी ज्वारीच्या फुले मधुर वाणाचे दाणे मऊ व दुग्धावस्थेत असताना कणसाची काढणी करावी व हुरड्यासाठी विक्री करावी.</p> <p>सर्वसाधारणपणे ७० ते ७५ दिवसांत ज्वारी फुलोऱ्यात येते. या अवस्थेत पाणी मिळाल्याने कणसात दाणे भरण्यास मदत होते. कणसाचे वजन वाढून उत्पादन वाढते. ज्यांच्याकडे सिंचनाची सुविधा उपलब्ध असेल त्यांनी ज्वारीस पाणी द्यावे.</p>
हरभरा	घाटे भरण्याची अवस्था	<p>मागील आठवड्यातील ढगाळ आणि आर्द्र हवामानामुळे हरभरा पिकावर घाटे अळीचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता वाढते. हरभरा पिकावरील घाटे अळीचा प्रादुर्भाव दिसून आल्यास त्याच्या नियंत्रणासाठी एच.ए.एन.पी.व्ही. (हेलिओकिल) या विषाणूजन्य जैविक कीटकनाशकाची १ मिली प्रती लिटर पाणी याप्रमाणे फवारणी करावी किंवा रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरॅन्टॅनिलीप्रोल १८.५% एस.सी. २.५ मिली प्रति १० लिटर पाणी याप्रमाणे अथवा लॅमडा सायहॅलोथ्रीन ३ मिली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.</p>
मका	वाढीची अवस्था	<p>मागील आठवड्यातील ढगाळ आणि आर्द्र हवामानामुळे मक्यावरील लष्करी अळी/ फाल आर्मी वर्म/ स्पोडोप्टेरा या अळीच्या प्रादुर्भाव दिसताच प्रादुर्भाव ग्रस्त पिकावरील अंडीपुंज गोळा करून नष्ट करावेत. तसेच इमामेक्टीन बेंझोएट ५ जी या किटकनाशकांची ४ ग्रॅम प्रती १० लिटर पाण्यातून फवारणी करावी. तसेच गरज भासल्यास ८ ते १० दिवसांनी थायमिथोक्झाम १२.६ % + लॅमडा साय हॅ लो थ्रीन ९.५ % या मिश्र किटक नाशकाची ५ मिली प्रती १० लिटर पाण्यातून फवारणी करावी.</p>
जनावरांचे व्यवस्थापन		<p>रात्री गुरांना गोठ्यात ठेवावे आणि थंडी पासून बचाव करण्यासाठी गोठा कोरडे असावे. थंड स्थितीचा सामना करण्यासाठी जनावरांना निरोगी ठेवण्यासाठी आहारात प्रथिने पातळी आणि खनिजे वाढवा. जनावरांची ऊर्जेची गरज भागविण्यासाठी नियमितपणे जनावरांना खनिज मिश्रण मीठ व गव्हाचे धान्य, गूळ इत्यादि प्रमाणे द्या.</p>

स्त्रोत :

१) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.

२) मागील हवामान : विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, सोलापूर.

ठिकाण : कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.

दिनांक : २१ जानेवारी, २०२४

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्रामीण कृषि मौसम सेवा-जिल्हा कृषि हवामान केंद्र, कृषि विज्ञान केंद्र, मोहोळ, सोलापूर.